

Prof. em. dr. sc. Matija Berljak

Kaptol 7

10000 Zagreb

9. listopada 2025.

Predmet: Muzej *Croata insulanus* Grada Preloga i Gradska knjižnica

Članovi Gradskog vijeća Grada Preloga

c/o Dražen Novak, predsjednik

Ljubomir Kolarek, gradonačelnik Grada Preloga

Poštovane/i,

Zahvaljujem na odgovoru načelnika dr. Ljubomira Kolareka na moje pismo od 6. rujna ove godine. Od članova Gradskog vijeća Grada Preloga, koje je najmjerodavnije za navedeni Muzej Knjižnicu, kao i obično, nema nikakvog odgovora. Ipak saznajem iz članka *Misterij nestanka umjetnina iz Župnog dvora!?*“ novinarke Vlaste Vugrinec (vidi *Međimurske novine* od 3. listopada 2025.) neke stvari:

- Ponajprije spomenuto Vijeće je raspravljalo o Muzeju no službene odluke o tome nema jer mjerodavni iz Vijeća niti na prošlo pismo, a niti prije ne odgovaraju; nije mi poznao da li je pismo pročitano članovima Vijeća ili je samo referirano ono što netko želi da se publici predstavi; naime, u isto vrijeme se tvrdi da je „dr. Matija Berljak odnio umjetnine iz Župnog dvora“ i da - navode se riječi Gradonačelnika - „S tom zbirkom koja je bila u Župnom dvoru **Grad nema ništa.**“ Zatim je Gradonačelnik postavio pitanje „da li je potrebno graditi novi muzej od 400-ak kvadrata ili ići u izgradnju kanalizacijskog sustava, odnosno uređenja ulice Stjepana Radića“... i dodao „mi se moramo boriti za ono što nam je potrebno“. Trebalo je učiniti još jedan korak: Ponuditi sadašnji prostor Muzeja za siromašne ili mlade koji ne mogu doći do stana, što bi bilo jako potrebno i pohvalno, tada bi sva problematika oko preloškog Muzeja i darovanih umjetnina bila riješena!? Pitam se da li su kultura, umjetnost, Muzej potrebni međimurskom čovjeku i da li se za njegovo proširenje moglo štogod novca odvojiti i to **od 2012.** godine!? Ovdje ću vam navesti riječi Pavla Mađelija (Paolo Magelli): „Kultura nikad nije skupa, skupo je imati jedan nekulturan narod. To je skupo to je jako skupo to se strašno plaća“; nadodao bih, ali znam da ćete me krivo shvatiti, pa ću ovoga puta prešutjeti ...

- Odlazak umjetnina iz Preloga bio je „obavljen velom tajne“ - zar vi vaše stvari ili bilo što drugo oglašujete na radio 'Studio M'?

- Velika zamjerka (!) je što je pitanje na Vijeću o umjetninama „postavila osoba koja 'ne hoda k meši“; što sveta Misa ima veze s ovim što raspravljamo i što namjeravamo?; zar smo dotle došli, takvo pitanje ne bi nitko niti za vrijeme jednoumlja postavljao; uvijek sam naglašavao

u pismima Gradu opće poznatu stvar da umjetnost, kultura pripada svima bez razlike „da li išli k Meši ili ne“.

- Nadalje u članku je istaknuto da je u Prelogu dogovorena „sigurna lokacija“ za smještaj spomenutih umjetnina - što prvi put čujem; naime, niti za *stalnu postavu sadašnjeg Muzeja* nije osigurani siguran smještaj nego, kao vidimo ovih dana, je izbačen iz dostupnih posjetiteljima prostorija dosadašnjeg Muzeja te se smješta na hodnike, stepenište i „neadekvatna skladišta“ umjetnina, kažu privremeno, radi izložbe umjetnika iz Podravine koji su u „potrazi za bijelim jelenom“ i to u Prelogu (izložba je bila otvorena 10. rujna 2025. u 18 sati). Jasno da su potrebne razmjene umjetničkih djela, no tko o tome odlučuje, zatim koja djela, da li ima za to prostora kako to imaju drugi čak i mali muzeji. Od spomenutog događaja (izbacivanja umjetnina) u našem Gradu Prelogu postoje samo sobe i namještenici koji se brinu za tuđe „prezentacije“ ali ne postoji više preloški Muzej umjetnina. Posjetitelj koji bi sada došao u Prelog i zaželio vidjeti, barem, stalnu postavu Muzeja u Prelogu rekli bi mu da je to nemoguće jer su remekdjela smještena sve i svuda i složena kao što se stvari slažu u „ropotarnici“. Premještanju ili izbacivanju stalne postave Muzeja i stanju remekdjela umjetnosti, smještenih na podu ili prislonjenih na zid bili smo svjedoci Gradonačelnik i ja o čemu više pročitajte u pismu od prošlog mjeseca upućeno mjerodavnima, Vama u Gradu Prelogu. Napominjem bili smo zbunjeni, šutjeli smo, a gradonačelnik dr. Kolarek je samo promrmljao: „za ovo se dobiva negativni bod“. Spomenuti mi je rekao da će me nazvati sutradan ali od toga ništa, valjda nije imao snage, hrabrosti za to?

- Prijašnjeg župnika preč. Antuna Hoblaja nemojte uvlačiti u interese pojedinaca ili skupina kao što to čini novinarka. Naglašavam da kulturni život Grada Preloga drukčije bi izgledao bez spomenutog župnika.

Poštovani dr. Ljubomir Kolarek, gradonačelnik Grada Preloga primio sam, dakle, i to sa zahvalnošću Vaše pismo od 18. rujna 2025.; ponavljam i drugim mjerodavnima sam poslao isto pismo ali nisu odgovorili, niti da su primili.

U svezi Vašeg odgovora malo sam toga razumio a uz to uvijek ista: obećanja, konkretno ništa. Pišete mi da „Vam je žao radi mojega nezadovoljstva“ - zar ste Vi bili zadovoljni s onim što ste vidjeli vlastitim očima u prostorijama Muzeja i oko njega? Zatim govorite da ste s darovanim *fundusom stalne postave* Muzeja - koja je dio potpisanog *Ugovora* 8. prosinca 2012. godine - izuzetno zadovoljni jer on „doprinosi kulturi i umjetnosti Grada Preloga“, zatim dodajete da „za preostali dio fundusa, dodatnih pedeset slika“ (prema našem evidenciji i umjetnika darovatelja puno ih je više u neadekvatnom smještaju hodnici, stepeništa, kancelarija osoblja i dvije sobice 'skladišta') „ste *izuzetno zainteresirani* da se nađu u našem *Muzeju Croata insulanus*“ i da se o tome dogovorimo.“ Što je *stalna postava* nekog muzeja - i kako se s njom treba upravljati a što je *fundus* muzeja treba dobro znati...; spominjana umjetnička djela ne pripadaju Muzeju, nisu njegov fundus nego su u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba dok oni drukčije ne odluče. Nije mi poznato da li naš Muzej ima fundus; prije otprilike tri godine zaposlenica Muzeja mi je rekla da „osim onoga što ste darovali Vi i Vaši prijatelji Muzej ne posjeduje druga umjetnička djela“.

Na Vaše pismo od 16. rujna 2025. još jedanput ću Vam doslovno navesti riječi pisma koje sam uputio mjerodavnima u Prelog *davne 2017.* godine:

„Primio sam pismo od 17. siječnja 2017. godine (Klasa 612-05/17-01/1, br. 2109/14-02-17-01) potpisano od Gradonačelnika u svezi Muzeja Croata insulanus Grada Prelog koje - kao što i druga prijašnja pisma a i razgovori - ne daje nikakav odgovor na **konkretna** postavljena pitanja. Više puta sam razgovarao s gospodinom Gradonačelnikom o Muzeju i Knjižnici, zadnji put smo razgovarali početkom studenoga 2016., a bio je prisutan i njegov zamjenik (?) gospodin Kvakani i zamolio ih da u svezi prostora priložena Vam moja pisma predstave (izlože) Gradskom vijeću Grada Preloga (oni su mi obećali da će to učiniti na prvoj sjednici koja će biti krajem studenoga - nisam našao na internetu da se o tome govorilo na toj sjednici a niti slijedećoj – osim kratko u emisiji 'Aktualni pola sata').

Vama je poznato da je Vijeće donijelo **jednoglasnu odluku** o prihvaćanju *Ugovora o darovnici* ... od 6. prosinca 2012. prema tome jedino ono može dati i odgovor na moja pitanja proširenja Muzeja i Knjižnice, a i mišljenje o „ustanovljenju“ takozvane *Multimedijalne dvorane* koja se nalazi na drugom katu zgrade; ona prema *Ugovoru* se ne spominje a spomenuti kat dodijeljen je Muzeju; u njemu su bila izložena umjetnička djela nakon svečanog otvaranja Muzeja; nakon kratkog vremena ona su smještena u neprikladan deponij ...; dakle, prostor Muzeja ne da se povećava, kako je bilo obećano, nego je smanjen za 191,20 m²; sada se taj prostor upotrebljava za skupove, izložbe bez kriterija, održavaju se vrijedna ali i svakakva predavanja, prezentacije, govori se čak u njemu i o „kooperaciji i proizvodnji krastavaca“ (!) za „upotpunjenje kućnog budžeta“ (prilažem preslik *Poziva Agromedimurja d.d.* - o svakakvim aktivnostima u tom prostoru možete pronaći i na internetu). Sve je to potrebno ali je nespojivo sa svrhom i ugledom spomenutog Muzeja a i sigurnost vrijednih izložaka je upitna. Takve manifestacije su se održavale i prije u Prelogu ali na drugim mjestima ...“.

Gradonačelnik u međimurskom tisku (*Međimurje* od 2. i 16. siječnja 2017.) govori da „je građanima važnije proširenje vrtića i razvoj gospodarstva“ kao da meni to nije važno (još će me proglasiti neprijateljem djece i gospodarskog napretka Preloga); moje mišljenje o tome izrekao sam u razgovorima s mjerodavnima, a i u priloženim pismima od 22. studenoga 2015. i posebno od 11. prosinca 2015.; tada sam doslovno napisao: „Želim naglasiti: Muzej i Knjižnica se ne smiju proširivati na Ustanove koje su potrebne za svakidašnji život seljana i građana a da im se ne osigura drugi prikladan i dostatan prostor“; a o mojoj brizi prema djeci i omladini možda ste štogod čuli pa čak i pročitali u tisku ... Nisam im za zatražene skromne potrebe djece, pomagala za nastavu rekao „Nađite si za to sponzora ili...“.

Kao što sam Vam već pisao (vidi priloženo pismo od 11. prosinca 2015.): „Meni je sve jedno gdje će se pronaći odgovarajući, dostatan prostor i smjestiti umjetnička djela - hoće li to biti u Prelogu ili na prostoru Grada Preloga ... Zanima me i molim pismeni odgovor: **da li je Prelog još uvijek zainteresiran za proširenje Muzeja u koji bi se mogle smjestiti, izložiti preostale umjetnine te vrijedne, korisne i stare knjige i da li smo za to sposobni?** Bože oslobodi da bi Vas, cijenjenog Gradonačelnika i poštovane Vijećnike, ucjenjivao ili pravio pritisak ali me shvatite ...; naime, zbog **moje dobi**“, **zbog situacije u kojoj se nalazi naš poštovani župnik Antun**, „a i radi **dobrotvora** (koji očekuju da se darovano izloži) želim da sakupljeno **što prije**, za moga zemaljskoga života (nakon smrti tko zna gdje će djela završiti), bude predstavljeno, izloženo te tako bude na korist Gradu Prelogu, Međimurju, Hrvatskoj.“ Molim Vas želim znati konkretno **mjesto, površinu proširenog prostora** (koliko prostora toliko umjetničkih djela) i **vrijeme ostvarenja** projekta u suprotnom ako ne bude odgovaralo bilo Vama bilo potpisano me zaključiti ćemo bez zamjerke: „pokušali smo ali nismo uspjeli“

(pokušaj i to je već nešto); nadam se da ćemo za našu važnu, zajedničku, odgovornu odluku moći dati odgovor generacijama u Gradu Prelogu koje dolaze iza nas ... Naglašavam da **ne pristajem da se umjetnička djela deponiraju u neke prostore** - ona su već mnoge i sada deponirana - nego želim da se izlože ljudima, barem najveći dio ... Da li je istinita tvrdnja novinara gospodina V. Trstenjaka u listu *Međimurje* (16. siječnja o. g., str. 11) „da u gradskoj upravi konačno rješenje za smještaj zbirke vide **tek za nekoliko godina**“. Od tada je prošlo puno godina (od 28. siječnja do 2017. do 7. listopada 2025.) a do danas ništa štoviše Muzej u sve gore i gore stanju vidi moje pismo od prošlog mjeseca nakon što sam s Vašim gradonačelnikom Dr. Kolarekom posjetio Muzeji vidio katastrofalni odnos prema izlošcima Muzeja što može, ako želi, potvrditi Vam i sam gradonačelnik. Kad smo izlazili iz Muzeja on je djelatnici Muzeja rekao „zaslužuješ negativni bod“.

Dakle, „ovim pismom se obraćam i oduzimam vrijeme „Vama Gradonačelniče ali i svim Vijećnicima, koji ste **najodgovorniji** za naš Grad Prelog, bez obzira na Vašu stranačku pripadnost (barem kultura ne bi smjela biti stranačka ili partijska nego je zajednička svima). Usprkos svemu htio bih **još** štogod dobro učiniti, **potpuno gratis**, i za moj Grad Prelog, no to ne ovisi samo o meni. Jasno, da možete, **slobodni ste reći 'ne' projektu i darovanom, ne morate navesti niti razloge, ali Vas lijepo molim da mi to što prije javite i to pismom**. Ako to ne uspijem učiniti u Prelogu biti će mi jako **žao** ali ću, usprkos svega, nastojati da sakupljena spomenuta kultura baština bude ljudima dostupan na drugome mjestu i u drugoj sredini“ (iz priloženog pisma od 22. studenoga 2015.)“.

Niže potpisani ništa nije tražio, a imao je razne ponuda (ipak se odlučio da daruje umjetnine Gradu Prelogu) - vidi o tome desetak pisama od 2012. kada je Muzej bio otvoren; on samo spominje mnoga Vaša pismena i usmena obećanja. sam uvijek „**koliko prostora toliko i umjetnina, a drugo ćemo dati drugima koji to žele**“.

Što se tiče **Gradske Knjižnice u Prelogu** namjeravao sam darovati puno knjiga koje se nalaze sada u kutijama, u prostorijama nekadašnje knjižnice a i druge koje posjedujem. Voditeljica Knjižnice mi je rekla da te knjige imaju ili ih ne trebaju i da zbog skućenog prostora imaju problema sa smještajem - odgovorio sam da ću ih natrag preuzeti. No neki dan kad smo Gradonačelnik i ja posjetili knjižnicu ista osoba je rekla da su se predomislili i da su neke knjige (npr niz *Stoljeća Hrvatske književnosti*, druge knjige, enciklopedije, leksikone preuzeli u novu Knjižnicu a ostalo knjige /uglavnom s „religioznom tematikom“/ da mogu darovati drugima - složio sam se i prostor ću osloboditi što prije.

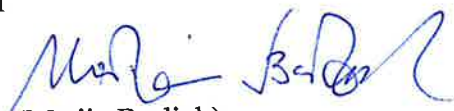
Sada, danas opet Vam se obraćam **možda posljednji put** pismom. Ponavljam: Znam da Vama poštovanim Vijećnicima i Gradonačelniku oduzimam dragocjeno vrijeme ali Vi ste najodgovorniji za naš Grad Prelog i njegove ustanove. Ovim pismom obraćam Vam se, ponavljam, bez obzira na Vašu stranačku pripadnost jer barem kultura ne bi smjela biti stranačka ili partijska nego zajedničko dobro sviju. Usprkos svemu htio bih još štogod dobro učiniti, potpuno gratis, i za moj Grad Prelog, no to ne ovisi samo o meni. **Jasno, da možete, slobodni ste reći 'ne' proširenju ili čak opstanku Muzeja, projektu i darovanom, ne morate navesti niti razloge, ali Vas lijepo molim da mi Vašu odluku javite pismom do kraja ovog mjeseca listopada 2025.** kao što sa Vas već prije zamolio. Spomenuta obećanja, koja već imaju „bradu“, ne prihvaćamo niti ja (pomalo se već stidim) a niti moji prijatelji-dobrotvori kojima prenosim Vaša mnogobrojna obećanja. Nakon Vašeg možda negativnog odgovora ili

ne-odgovora pobrinuti ću se da neprocjenjivo kulturno blago otpremim i darujem onima koji će to rado prihvatiti ili onima koji su vlasnici umjetnina.

Pokrenuo sam inicijativu za uspostavu Muzeja u Gradu Prelogu, u ostvarenju toga cilja puno mi je pomogao prijašnji preloški župnik preč. Antun Hoblaj, dao sam ime Muzeju, darovao sam sva mjetnička djela koja se nalaze do danas u stalnoj postavi Muzeja stoga mi je i te kako stalo do spomenutog Muzeja... Dakle, ako ne uspijem, uspijemo učiniti Muzej u Prelogu **kako valja** biti će mi jako žao ali ću, usprkos svemu, nastojat da sakupljena spomenuta kultura baština bude ljudima dostupna na drugome mjestu i u drugoj sredini. Oprostite na otvorenosti ovoga pisma.

Svima Vama i Vašima želim puno uspjeha i zadovoljstva u životu i radu.

Sa svim poštovanjem

(Matija Berljak)

P.S. Lijepo Vas molim pošaljite mi **popise umjetničkih djela**: stalne postave, zatim popis „fundusa“ privatnih i pravnih osoba koji su vlasnici umjetničkih djela a koja se nalazi u neprikladnom prostoru Muzeja da ih mogu vratiti ili u dogovoru s njima darovati ... i na kraju popis fundusa umjetničkih djela kojih je vlasnik Muzeju, ako ih ima? HVALA.

GRAD PRELOG**Primljeno: 14.10.2025.**

Klasifikacijska oznaka:	Ustrojstvena jed.	
611-04/25-01/01	03	
Urudžbeni broj:	Prilozi	Vrijednost
25-3	0	0,00

